

TĂNG CƯỜNG THẮT CHẶT HỢP TÁC QUỐC TẾ TRONG NGHIÊN CỨU, ĐÀO TẠO GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP Ở VIỆT NAM VÀ CÁC NƯỚC ĐÔNG NAM Á.

GS. TSKH Vũ Minh Giang

Phó Giám đốc ĐHQGHN

Hôm nay, trong không khí bắt đầu năm mới 2005, Đại học Quốc gia Hà Nội và các đồng nghiệp Khoa Sư phạm vô cùng phấn khởi và vinh dự đại diện cho giới nghiên cứu và đào tạo về khoa học giáo dục nói chung, khoa học hướng nghiệp nói riêng trong cả nước, chia sẻ sáng kiến cùng các đồng nghiệp Học Viện Quốc gia và Nghệ thuật Cộng hoà Pháp (CNAM-Paris) và Viện Nghiên cứu Quốc gia về Lao động và Hướng nghiệp Pháp - INETOP (thuộc CNAM-Paris), đồng tổ chức Hội thảo Khoa học Quốc tế Pháp - Á về Giáo dục Hướng nghiệp với sự tài trợ và hậu thuẫn chuyên môn của Tổ chức Đại học Pháp ngữ AUF khu vực Châu Á - Thái Bình Dương.

Hội thảo có ý nghĩa chuyên môn quan trọng không chỉ đối với các đồng nghiệp ở Việt Nam mà còn đối với khu vực Đông Nam Á, nơi mà sự phát triển của các chức năng và thể chế tổ chức hướng nghiệp của các nước còn chưa đồng đều. Nếu như không muốn nói rằng ở nhiều nơi trong khu vực, sự phát triển của ngành hướng nghiệp còn mới dừng ở mức sơ khởi do những khác biệt trong các điều kiện và xuất phát điểm về kinh tế, chính trị và văn hoá của mỗi nước.

Như chúng ta đã biết, từ lâu hướng nghiệp đã đóng vai trò một trong những công cụ giáo dục và xã hội mang tính chiến lược và chuyên môn có mặt trong nhiều khía cạnh, quá trình và lĩnh vực của các chính sách giáo dục và đào tạo của nhiều quốc gia. Hướng nghiệp đã trở thành một thành tố quan trọng trong tầm nhìn chiến lược của các cấp quản lý giáo dục, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực trên nhiều khía cạnh xã hội, kinh tế và giáo dục, trải khắp từ các cấp vi mô, trung mô đến vĩ mô. Hướng nghiệp đương đại có phạm vi ứng dụng và tác nghiệp chuyên môn mang tính xã hội và văn hoá ngày càng rộng và mang tính mở hơn. Tại nhiều quốc gia có các nền giáo dục và đào tạo phát triển, có sự nhìn nhận phù hợp về hướng nghiệp, lĩnh vực khoa học này đã và đang được tích hợp trong nhiều môi trường giáo dục, đào tạo, kinh tế, văn hoá và xã hội.

Bên cạnh sự phát triển truyền thống trong các hệ thống giáo dục quốc dân, đặc biệt là giáo dục phổ thông, giáo dục chuyên nghiệp và dạy nghề, hướng nghiệp mở rộng vai trò của mình để tích hợp trong nhiều môi trường khác như: các hệ thống đào tạo nguồn nhân lực đặc thù (doanh nghiệp, tổ chức kinh tế, đào tạo, phát triển nguồn nhân lực địa phương ở cả hai khu vực công cộng và tư nhân...), trong các hệ thống giáp ranh và kết nối thị trường đào tạo –

việc làm (các trung tâm thông tin, tư vấn, thông tin về việc làm...), trong các hệ thống dịch vụ xã hội (các trung tâm chẩn trị tâm lý – xã hội, các trung tâm giáo dục trẻ vị thành niên, các trung tâm trị liệu lệ thuộc ma túy và các chất cồn...), trong các hệ thống đặc thù khác với các chức năng pháp lý, xã hội (như trung tâm cải tạo, trị liệu tâm lý - xã hội chỉ định, các hệ thống giáo dục trong các nhà tù...).

Về mặt khoa học, hướng nghiệp từ lâu, như chúng ta đã biết, có một lịch sử ra đời và phát triển gắn với các khoa học giáo dục và tâm lý học, và ngày nay đã trở thành một lĩnh vực khoa học liên ngành với tư cách độc lập. Hướng nghiệp nghiên cứu và tác nghiệp chuyên môn (tư vấn, thích ứng, giáo dục...), hỗ trợ các quá trình và chiến lược gia nhập xã hội, học đường, giáo dục, nghề nghiệp, chuyên môn, văn hoá... của các chủ thể xã hội. Trong bối cảnh của sự xuất hiện và đan xen của các mô hình xã hội hậu công nghiệp, hậu hiện đại đi kèm các khái niệm và tên gọi đăng trung như kinh tế tri thức và xã hội năng lực, gắn với các định hướng của các mô hình xã hội học tập, giáo dục suốt đời, hướng nghiệp đương đại đang có xu hướng chuyển mình và tự tổ chức để trở thành một thiết chế chuyên môn và xã hội, tích hợp một cách mạnh mẽ trong mọi quá trình xã hội hoá của các chủ thể xã hội.

Hướng nghiệp, bằng những con đường đó, đang phát huy rõ rệt các vai trò xã hội và chuyên môn của mình ở bên trong và ở những nơi giáp ranh của các môi trường xã hội hoá, mà chúng ta vừa điểm xuyết và giới thiệu, như: các hệ thống giáo dục, đào tạo, các hệ thống việc làm, các hệ thống hỗ trợ xã hội, định hướng và tái định hướng, hoà nhập và tái hoà nhập.

Tuy vậy, mặc dù những đồng thuận trong tư duy và nhận thức khoa học chúng ta về vai trò của hướng nghiệp, thực tiễn phát triển của hướng nghiệp ở nhiều quốc gia, đặc biệt là các quốc gia đang phát triển như Việt Nam và nhiều quốc gia láng giềng trong khu vực, vẫn còn có một khoảng cách rất lớn so với các nhu cầu của xã hội, của giáo dục, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực. Việc thiết chế hoá các hệ thống chính sách, củng cố, tăng cường, thậm chí thiết lập mới các mạng lưới và hệ thống tác nghiệp, phối hợp và kết hợp các nguồn lực vốn dĩ luôn luôn khan hiếm, đặc biệt trong hoàn cảnh của các quốc gia và các vùng lãnh thổ đang phát triển như ở khu vực Đông Nam Á của chúng ta, nhất là việc đào tạo một cách có hệ thống đội ngũ nhân lực cho giáo dục, tư vấn và nghiên cứu khoa học về hướng nghiệp... còn là cả một vấn đề, một khoảng trống rất lớn cần được các chuyên gia, các nhà khoa học và đặc biệt các giới lãnh đạo, quản lý các cấp, các ngành hữu quan và các chủ thể hướng nghiệp khác quan tâm và phối hợp xử lý, nhằm tìm ra những giải pháp khả thi.

Trên tinh thần ấy, hôm nay, chúng tôi vô cùng phấn khởi được đón tiếp và nhân đây xin phép được gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới các nhà khoa học, các chuyên gia, các đồng nghiệp, các nhà hoạch định và quản lý chính sách, các đại biểu quốc tế và khu vực, các đoàn ngoại giao, các tổ chức quốc tế, các cơ quan bộ ngành quản lý nhà nước và chuyên môn hữu

quan, các nhà tài trợ, cùng toàn thể các vị đại biểu trong nước, các vị khách quý, đã nhận lời mời và tham gia Hội thảo Khoa học Quốc tế Pháp - Á lần đầu tiên được tổ chức tại Đông Nam Á, về giáo dục hướng nghiệp.

Đại học Quốc gia Hà Nội, với tư cách một đại học đa ngành, đa lĩnh vực, được Đảng và Nhà nước, nhân dân giao phó nhiệm vụ và sứ mạng to lớn giữ vai trò một đại học hàng đầu, đầu ngành trong cả nước, triển khai tiên phong mô hình đại học nghiên cứu với tầm cỡ khu vực, tiến tới đạt tầm cỡ quốc tế, đào tạo nhân tài và nguồn nhân lực khoa học – công nghệ với trình độ cao và rất cao, xin bày tỏ sự cam kết và ủng hộ, tán thành to lớn của mình đối với dự án và các chương trình nghiên cứu, đào tạo quốc tế về giáo dục và tư vấn hướng nghiệp mà Khoa Sư phạm (ĐHQGHN) và các đối tác Việt Nam đang triển khai cùng với các đối tác quốc tế, mà pha mở đầu của Dự án và hành động hợp tác đó, chính là Hội thảo khoa học “Đối thoại Pháp - Á về hướng nghiệp” hôm nay do Cơ quan Đại học Pháp ngữ AUF tài trợ.

ĐHQGHN khẳng định và cam kết sẽ tạo mọi điều kiện thuận lợi để các bên trong các chương trình hợp tác này về hướng nghiệp, đặc biệt là các đồng nghiệp INETOP/CNAM Paris, các đồng nghiệp khác của Pháp, các đồng nghiệp trong khối Francophone (cộng đồng các nước có sử dụng tiếng Pháp như Canada, Thụy Sĩ, Bỉ...) và nhiều nước khác trong khu vực và quốc tế cùng với Khoa Sư phạm, ĐHQGHN và các đối tác Việt Nam, trong cả nước, có thể triển khai thành công và sớm đưa vào thực hiện dự án xây dựng một Trường đào tạo các nhà giáo dục và tư vấn hướng nghiệp, các nhà tâm lý học hướng nghiệp, được khởi đầu bằng các chương trình đào tạo chuyên gia hướng nghiệp ở bậc đại học và sau đại học tại Đại học Quốc gia Hà Nội, theo tiêu chuẩn quốc tế, cùng với dự án thành lập một Trung tâm ứng dụng và nghiên cứu khoa học liên ngành về giáo dục và tư vấn hướng nghiệp phục vụ hướng nghiệp ở Việt Nam và đóng góp cho các nước trong khu vực.

Để giúp cho việc triển khai các mục tiêu cần thiết, quan trọng song cũng hết sức khó khăn và đầy thách thức này, chúng tôi cũng xin được kêu gọi, hoan nghênh và mong muốn tiếp tục nhận được những sự đóng góp, hỗ trợ và hợp tác quý báu ngày càng lớn của tất cả các đồng nghiệp khoa học, chuyên môn, giới đào tạo và nghiên cứu, giới quản lý và hoạch định chính sách giáo dục, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực các cấp, các ngành hữu quan và các cơ quan tổ chức trong nước cũng như sự giúp đỡ của các tổ chức, các chuyên gia và bạn bè đồng nghiệp quốc tế và khu vực.

Chúc Hội thảo thành công và chúc các sáng kiến của các đại biểu tại Hội thảo sớm được chuyển thành các hành động, các dự án và chương trình hợp tác cụ thể, thành công, mang tính hiệu quả thiết thực, phục vụ và đáp ứng các nhu cầu giáo dục, đào tạo và phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam và đóng góp tích cực cho sự phát triển chung của khu vực.

Xin trân trọng cảm ơn.